

Ovlivnění kvality sladu exogenní aplikací etylenu v průběhu posklizňového dozrávání ječmene

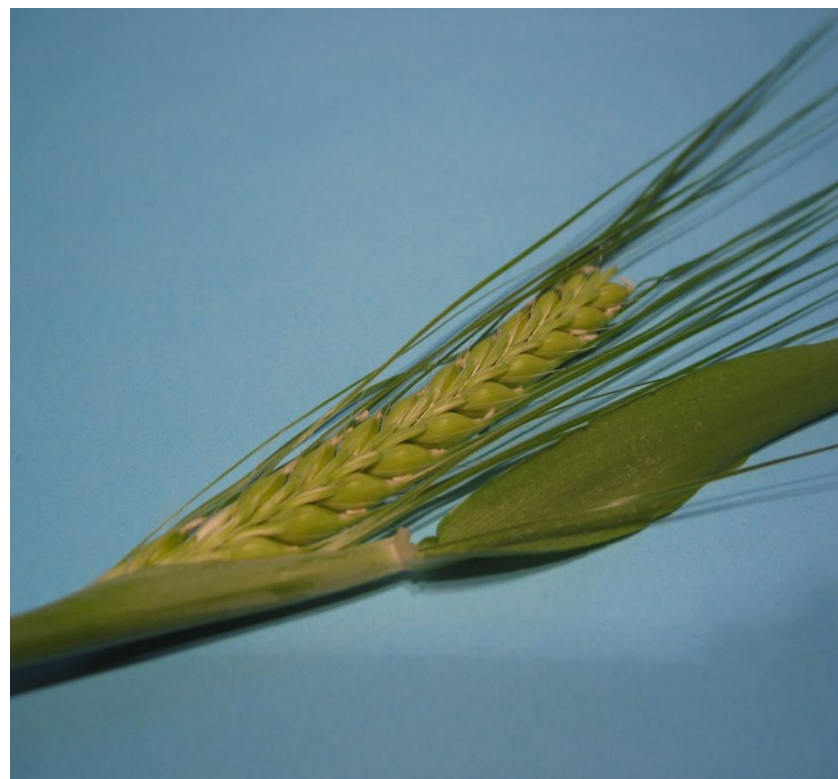
Ivo Hartman, Alena Helánová, VÚPS, a.s.

Helena Fišerová, MENDELU v Brně

Jiří Hartmann, ÚKZÚZ Brno

Obsah přednášky

1. Úvod do problematiky
2. Cíl řešení
3. Metodika řešení
4. Dosažené výsledky
5. Závěr

Úvod

Etylen

- vliv svítiplynu na opad listů znám již na konci 19. stol.
- důkaz tvorby etylenu rostlinami ve 30. letech 20. stol.
- jediný dosud známý plynný fytohormon
- stárnutí květů, zrání plodů a opadávání listů
- vzniká v rostlinách z AMK L-metioninu
- jako hydrofobní molekula proniká snadno membránami a zvyšuje jejich propustnost
- v obilkách ječmene stimuluje tvorbu alfa-amylázy
- využití etylenu – kyselina 2-chloretylfosfonová

Úvod

Posklizňové dozrávání

- u některých druhů rostlin semena neklíčí bezprostředně po odloučení od mateřské rostliny
- v obilkách ječmene během zrání na mateřské rostlině klesá obsah endogenních giberlinů a stoupá obsah inhibičních látek (ABA)
- po sklizni ještě krátce obsah giberlinů v obilce klesá, ale později, kdy probíhá posklizňové dozrávání obsah giberlinů stoupá
- porůstání
- klíčení

Cíl řešení

- v období 2007-2009 byl testován vliv různé koncentrace etylenu na kvalitativní ukazatele sladu ve skleněných lahvích (3 800 ml) uzavřených pryžovou membránou
- malé množství vzorků, změny ve složení vzduchu
- cílem bylo v roce 2010 navázat na předchozí experimenty v podmínkách mikroskladovny se zvýšeným obsahem etylenu
- přidání jablek do podlísčí mikroskladovny
- vytvoření požadované koncentrace etylenu (200 až 300 nl/l) v ovzduší mikroskladovny

Materiál a metodika

- pro experimenty využít jarní ječmen z polní pokusné stanice MENDELU v Žabčicích
- Odrůdy - Aksamit, Blaník, Bojos
  - Jersey, Prestige, Sebastian
- Termín sladování
  - ihned po sklizni
  - tři týdny po sklizni
  - šest týdnů po sklizni

Materiál a metodika

- Technologie sladování
  - Kontrola
  - Etylen - 200-300 nl/l
- Délka sladování
  - 4 dny
  - 6 dnů

Materiál a metodika

- hmotnost sladovaných vzorků ječmene 200 g.
- délka první a druhé namáčky 4 hodiny,
- stupeň domočení 45 %.
- teplota vody 14 °C, teplota klíčení 14 °C.
- obsah kyslíku byl měřen kyslíkovou elektrodou digitálním oxymetrem GMH 3691,
- obsah CO₂ a etylenu byl stanoven pomocí plynové chromatografie

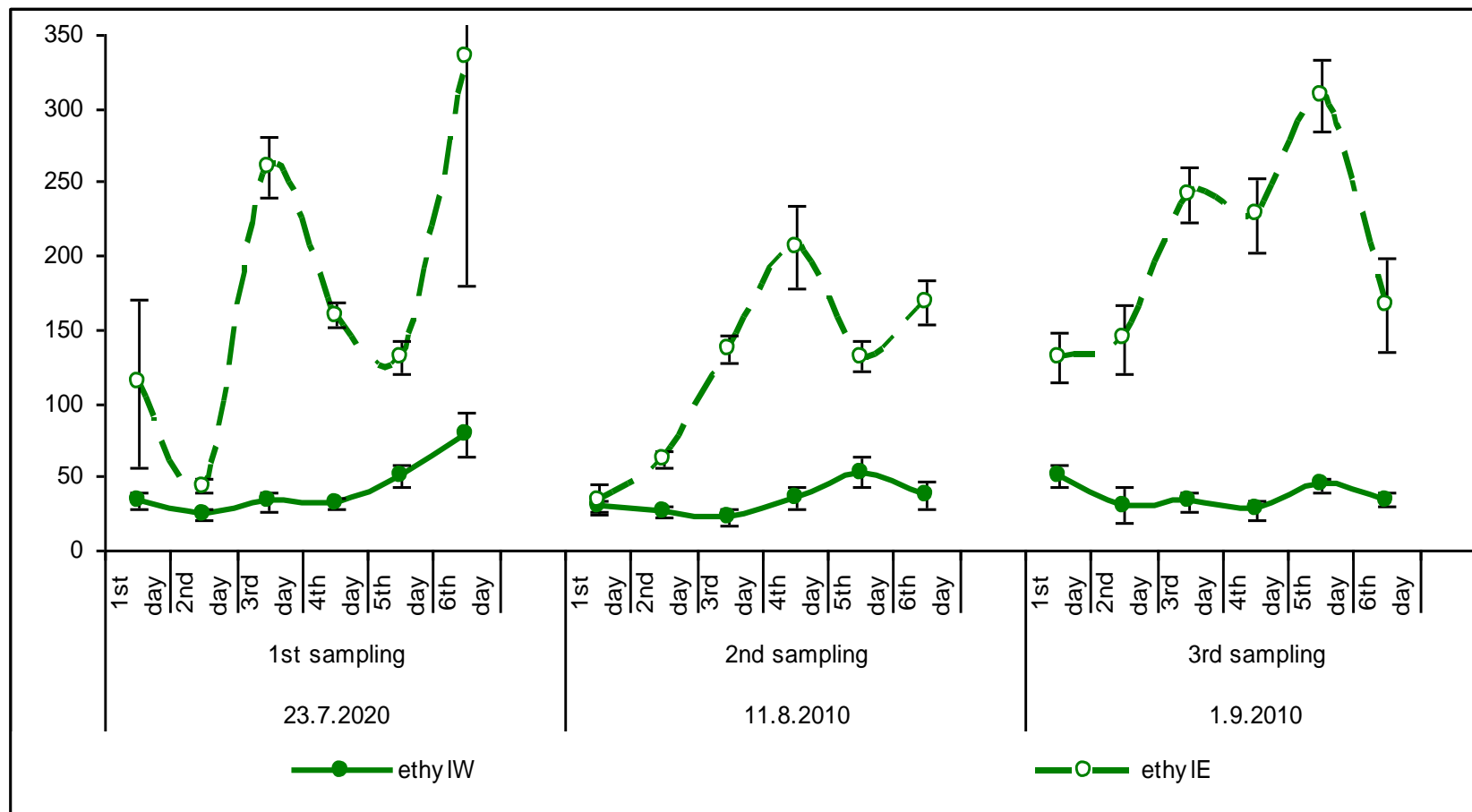

Hodnocené parametry kvality sladu

- výtěžnost sladování (VS)
- extrakt sladu (E)
- relativní extrakt sladu (RE)
- dosažitelný stupeň prokvašení (DSP)
- diastatická mohutnost (DM)
- Kolbachovo číslo (KČ)
- obsah β -glukanů ve sladu (BG)
- homogenita a modifikace sladu (H a M)

Výsledky

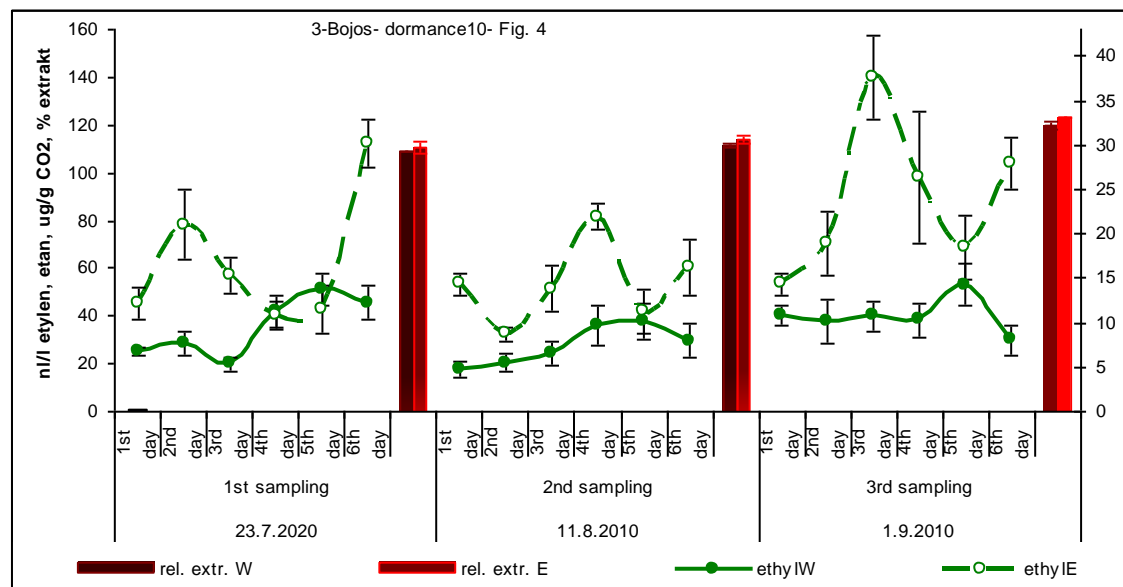
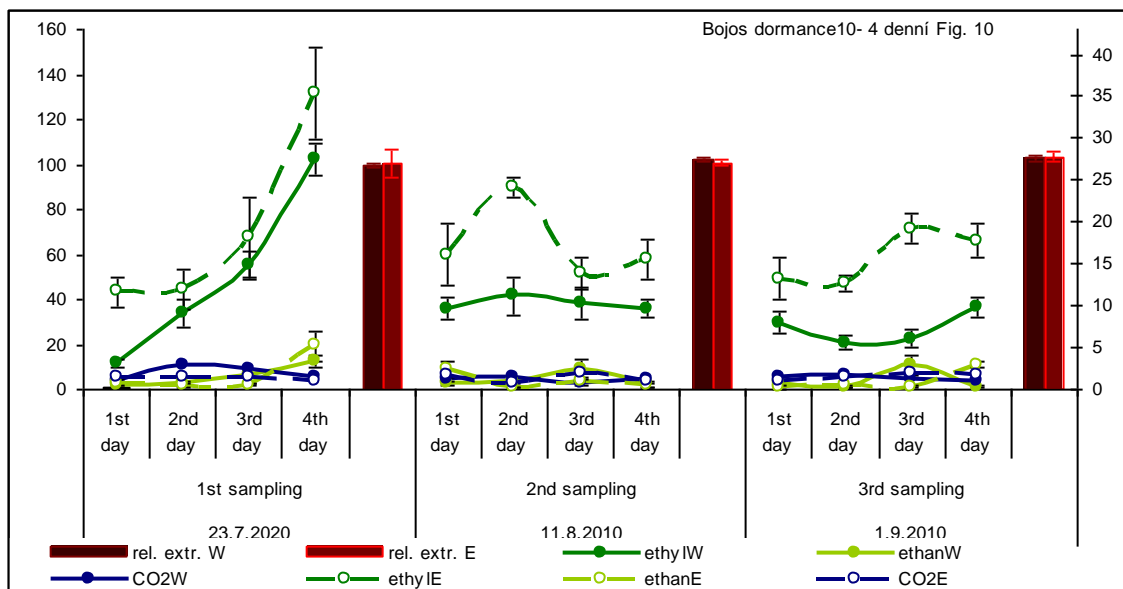

Průměrné hodnoty parametrů kvality sladu

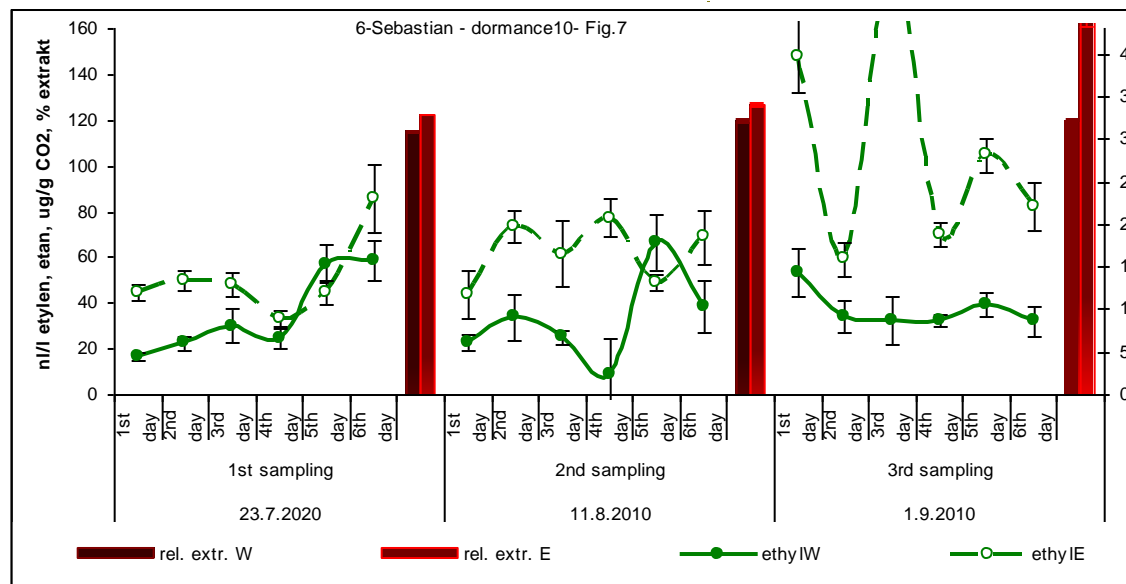
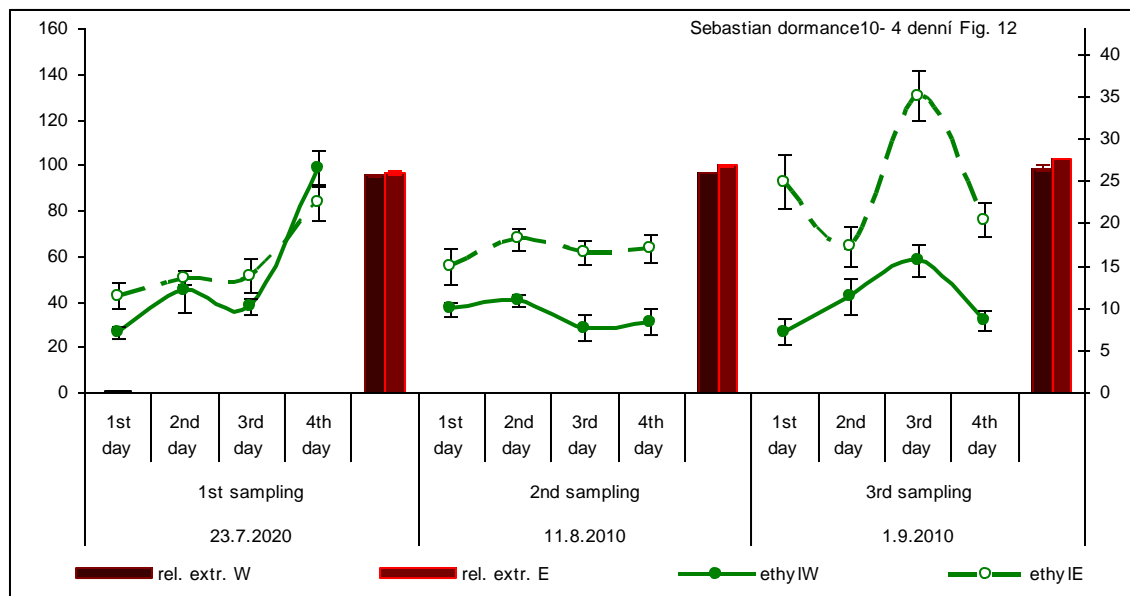
Parametr	VS	E	RE	DSP	DM	KČ	BG	H	M
Jednotka	%	%	%	%	j. WK	-	%	%	%
Termín sladování									
T	93,5a	81,8a	29,6a	77,7a	231,0a	36,2a	1,5a	74,5a	76,6a
T3	94,5b	82,2b	30,5b	78,3b	257,3ab	39,0b	1,2b	74,9a	77,0a
T6	95,2c	82,2b	31,7c	78,5ab	253,1a	40,6c	1,5a	75,2a	72,3b
Technologie sladování									
Kontrola	94,3a	81,9a	30,0a	77,6a	236,3a	37,6a	1,5a	73,5a	72,8a
Etylen	94,5a	82,3b	31,1b	78,6b	258,0b	39,6b	1,3b	76,2b	77,8b
Délka sladování									
4 dny	95,1a	81,6a	27,7a	76,7a	218,0a	36,4a	1,8a	73,4a	70,1a
6 dní	93,7a	82,6b	33,4b	79,6b	276,3b	40,8b	1,0b	76,2b	80,4b

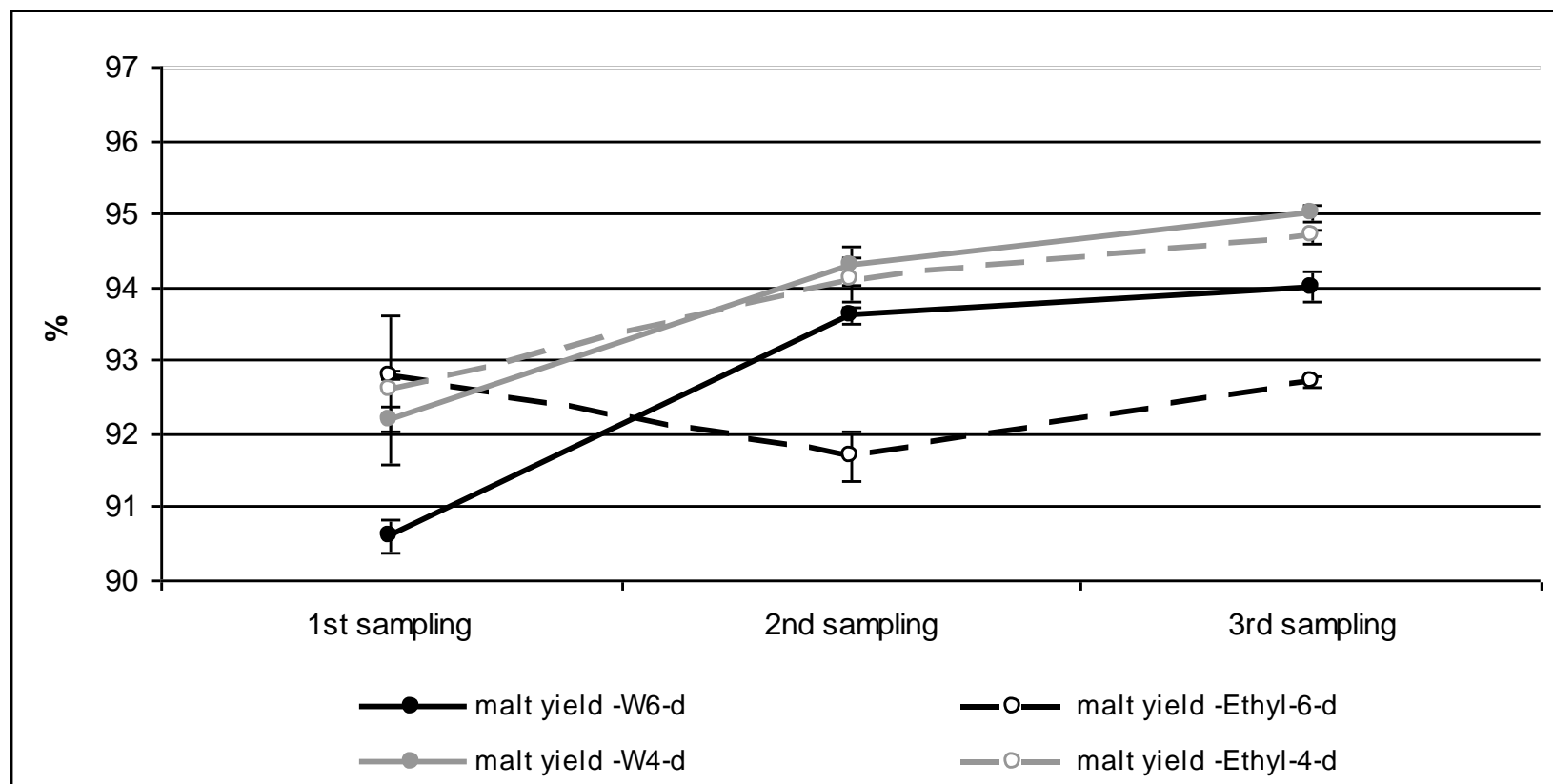
Bojos – sladování 4 a 6 dnů

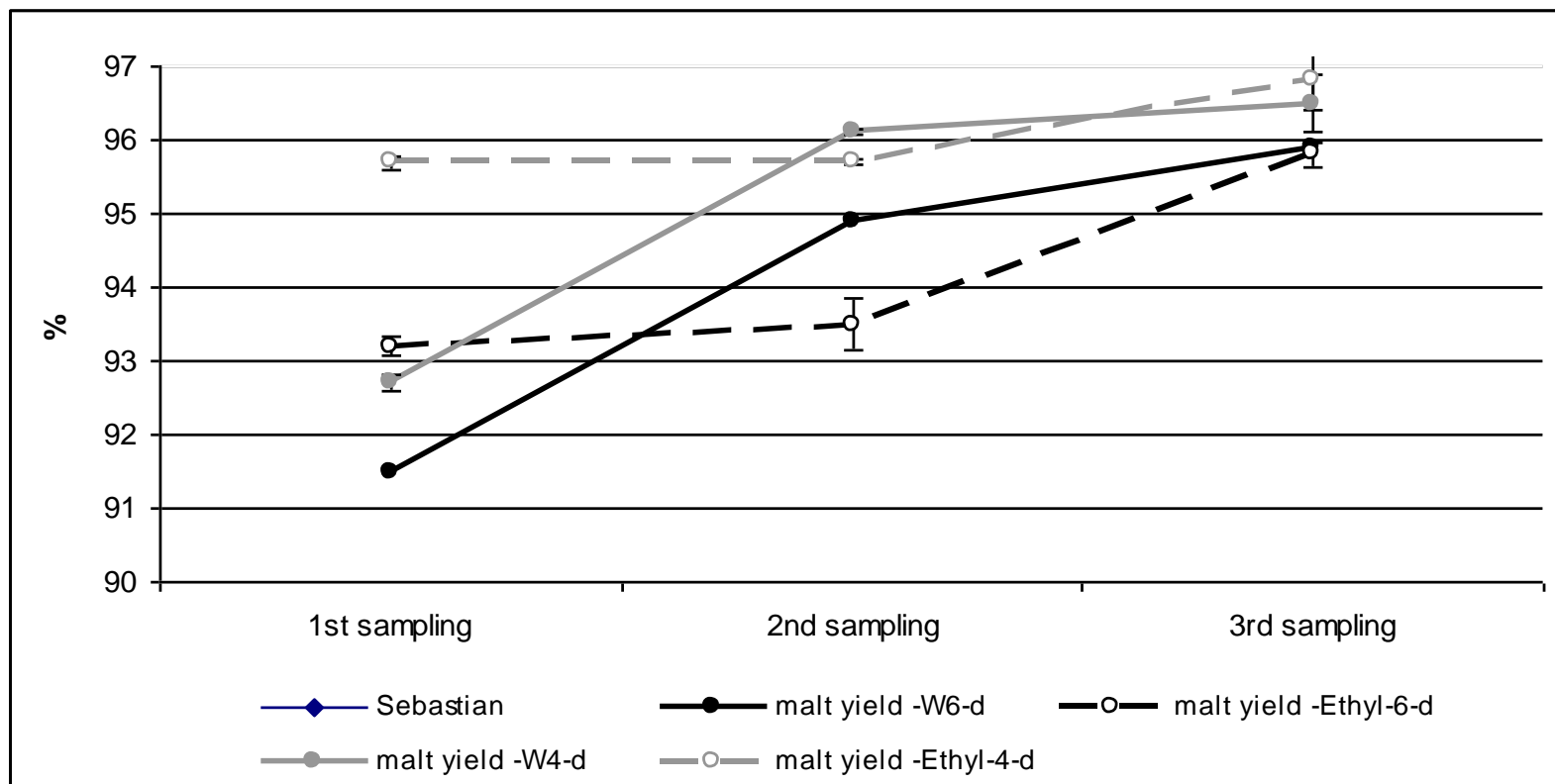
Sebastian – sladování 4 a 6 dnů

Bojos – výtěžnost sladování

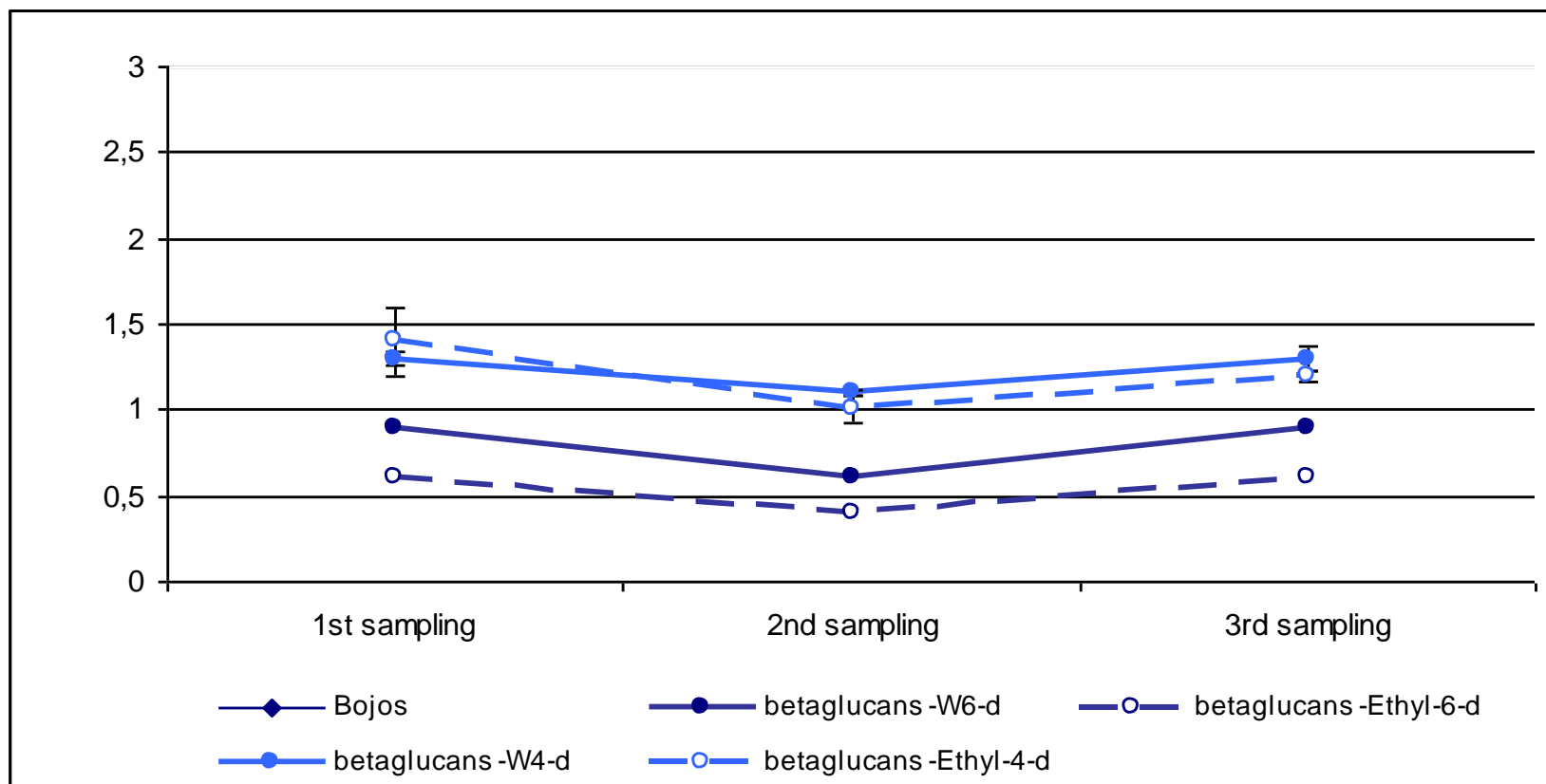

Sebastian – výtěžnost sladování

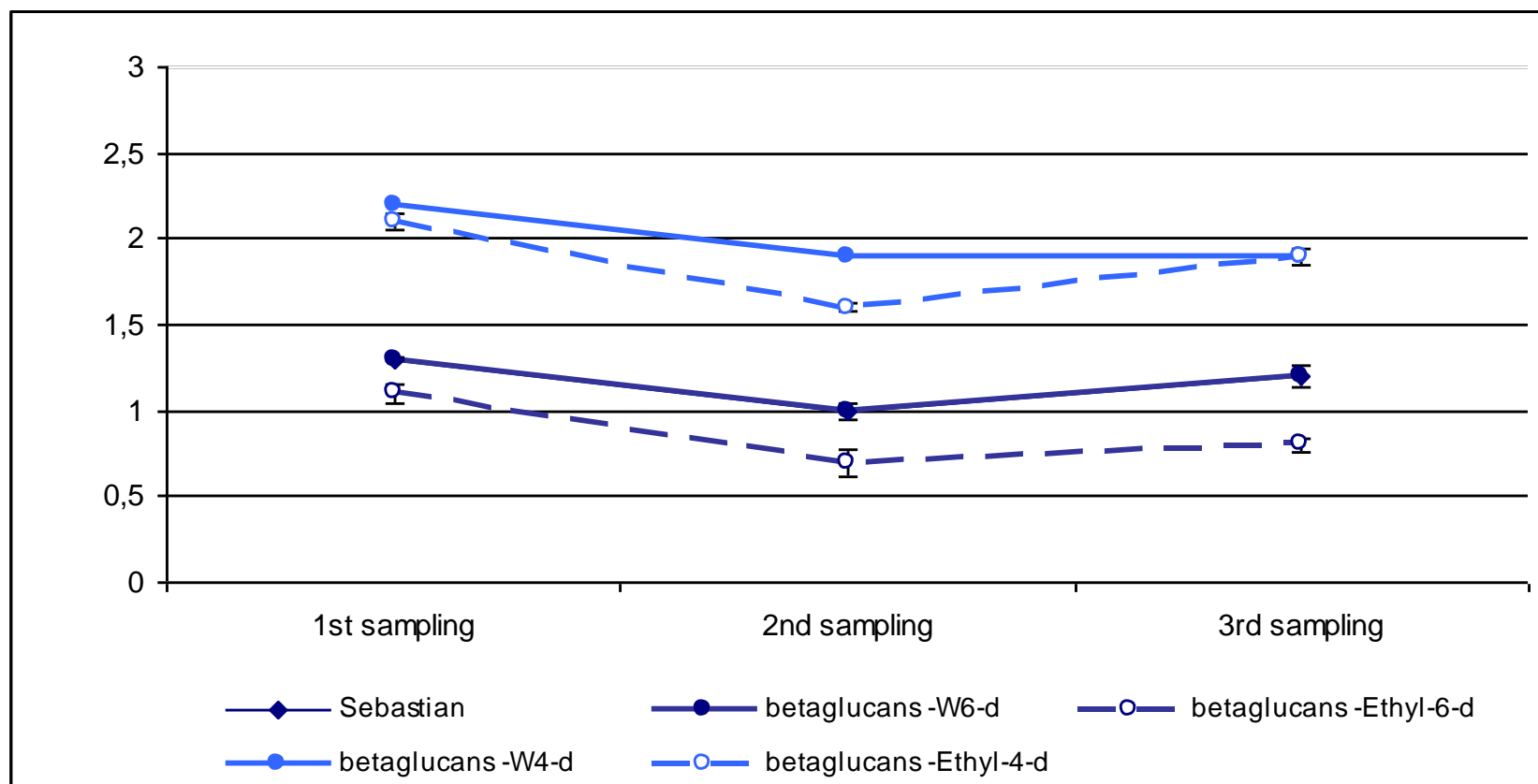

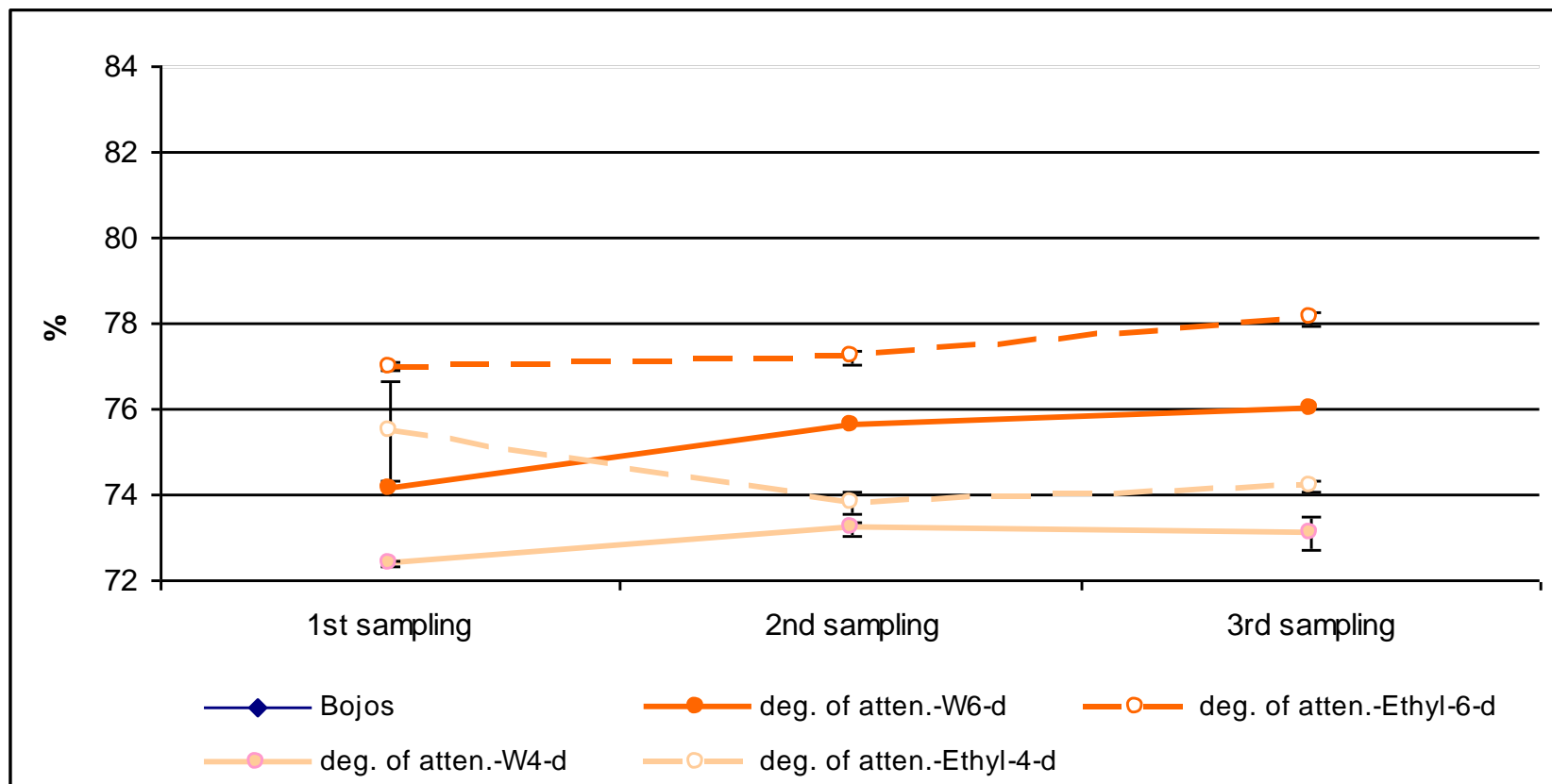
Bojos – obsah β -glukanů ve saldu

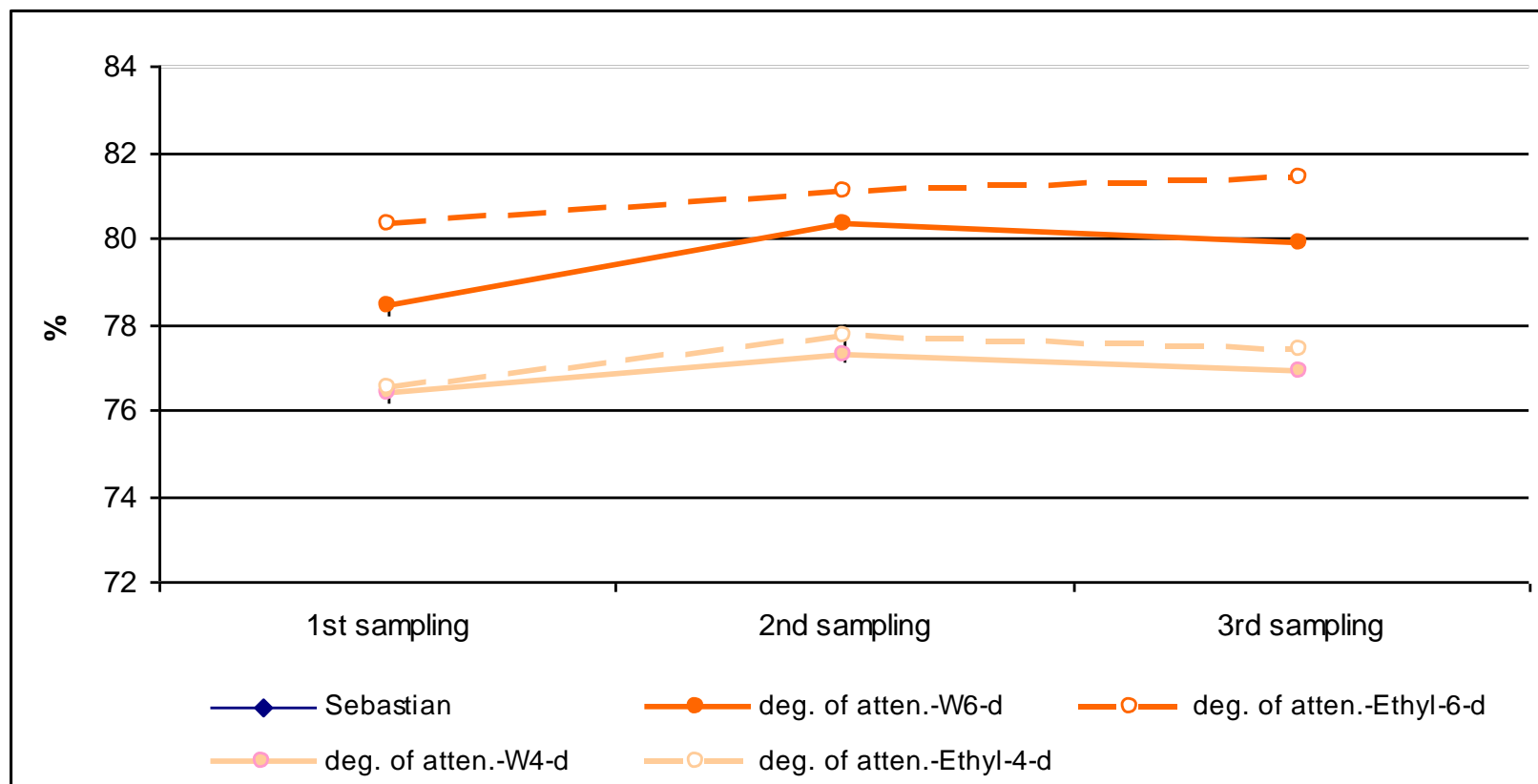
Sebastian – obsah β -glukanů ve saldu

Bojos – dosažitelný stupeň prokvašení

Sebastian – dosažitelný stupeň prokvašení

Závěr

**Vytvořená koncentrace etylenu (200 až 300 nl/l)
statisticky významně ovlivnila pozitivně hodnoty
extraktu sladu, relativního extraktu při 45 °C,
dosažitelného stupně prokvašení, diastatické
mohutnosti, Kolbachova čísla, obsahu β -glukanů ve
sladu, homogenitu sladu a jeho modifikaci.**

Děkuji za pozornost

